

We zitten tegenover elkaar. We drinken koffie met melk en eten Franse taartjes. De vorkjes zijn van zilver, de gebakshoteltjes van porselein. De dunne kopjes zijn groot en tot aan de rand toe gevuld.

‘Max en ik gaan proberen een kind te krijgen.’

De zin heeft al dagen door mijn hoofd gespeeld. Ik heb hem een paar keer hardop uitgesproken. Hem afgewogen tegen andere zinnen. Simpler zinnen zoals: ‘We willen een gezin.’ Of: ‘We hebben besloten dat we een kind willen.’ ‘Max en ik gaan proberen een kind te krijgen,’ is de zin die het dichtst bij de waarheid komt. We gaan het proberen. Dat is alles.

Mama legt haar vorkje neer. De argumenten die ik voor mijzelf en Max aanvoerde, verlaten mijn mond als versjes voor Moederdag: het bewijs van onze liefde. De voortzetting van het geslacht. Beter een goed en kritisch opgevoed mens in de wereld dan geen. Wij zullen leuke, toegewijde ouders zijn.

‘Tjee,’ mama schuift het halve taartje van zich af. ‘Zou je niet eerst nog wat genieten van je vrijheid?’ Ze aarzelt. ‘Zo’n kind is beperkend voor je werk. En jullie reizen zo veel. Alles zal moeilijker worden.’

‘Dat weet ik wel.’ Ik zeg niet wat ik denk. Dat ik het anders zal gaan doen dan zij. We nemen die kleine overal mee naartoe. In het weekend zal hij in het restaurant in een kinderstoeltje zitten kraaien en daarna in zijn loopstoel met ons over de dansvloer glijden. Als hij moe wordt, slaapt hij op de grond op een dekentje, terwijl wij tot in de vroege uurtjes discussiëren. Doordeweeks zal hij in een hoekje van mijn atelier rustig zitten spelen terwijl ik werk. Zo zal het zijn. Dat hebben we immers zelf in de hand.

Mama neemt het katoenen servetje en veegt haar lippen af.

‘Wat zegt Max?’ Ze vouwt het doekje in een driehoek.

‘Gewoon,’ ik haal mijn schouders op. ‘Hij wil het ook.’

De gedachte aan Max maakt me week in mijn buik.

‘Kun je het je voorstellen,’ zei ik tegen hem, ‘we maken onszelf onsterfelijk. Niet vanwege jouw gebouwen of mijn schilderijen, maar in de vorm van een mens!’ We keken naar mijn lege buik. ‘Denk je dat het mogelijk is?’

Hij nam mijn gezicht in zijn handen en lachte.

‘Natuurlijk. Waarom zou jij de uitzondering zijn, mijn lief?’

Met nerveuze vingers vouwt mama het rode lapje kleiner en kleiner.

‘Tja, kind,’ ze laat het servetje eindelijk los, ‘als jullie dat willen, dan kan ik me daar niet mee bemoeien.’

Een

Nice, Frankrijk, 4 jaar later.

‘Maar waarom met je moeder?’ vraagt Julia.

Robins armpjes klemmen zich om mijn been. ‘Hoeveel nachtjes, mama?’

‘Tien. ‘Ik hurk bij hem neer en neem zijn hand. ‘Eén vingertje voor iedere nacht.’

‘Het was zeker Max’ idee,’ Julia torent boven me.

‘Ja. Nee.’ Ik ga rechtop staan. ‘We moesten snel beslissen. Mama’s vriendin zei af op het laatste moment.’

‘Met je moeder...’ Julia schudt haar hoofd.

‘Het wordt ontspannend, Juul. Mama wil herstellen van haar knieoperatie. Wat zonnebaden, zwemmen...’

‘Zwemmen op een boot?’

‘Cruiseschip.’

‘O ja, *the poooool deck.*’

‘De excursies zijn interessant: Pompeii, Egypte, Jeruzalem, Athene.’ Ik twijfel, normaal gesproken vertel ik Julia alles.

‘En je moeder wil jou graag zien natuurlijk.’

Ik knik.

‘Je bijstaan in moeilijke tijden.’

Ik kan aan Julia’s gezicht niet zien of ze spot of niet. Robin klemt zich vaster rond mijn dij.

‘Ik wil niet vingertjes af,’ zijn stemmetje bibbert.

‘Nee, liefje,’ snel buig ik naar hem toe, ‘jouw vingertjes blijven gewoon. Alleen mama gaat even weg.’

‘Voor altijd!’ Zijn lipjes trillen.

‘Kom,’ Julia steekt haar hand naar hem uit. ‘Simone heeft een nieuwe beer.’

Hij wringt zijn warme lijfje uit mijn greep en rent naar de speelhoek. Als Julia terugkomt omarmt ze me.

‘Ga nu maar. Je bent aan vakantie toe.’

Ik knik. Op de bonte speeldoek knijpt Robin met een frons zijn handjes open en dicht in de zachte armen van de knuffel.

‘Probeer goed uit te rusten.’ Julia maakt zich voorzichtig los, pakt mijn tas op en duwt me zachtjes richting uitgang. ‘Krijg wat kleur op die wangen.’ Ze opent de deur. ‘En wat vlees op dat geraamte van je!’

De treinreis van Nice naar Genua onderga ik als in een trance. Ik slinger van schaduw naar licht naar schaduw. Tunnel in, uit en weer in. De boemel stopt af en toe bij een slaperig dorpje met daken van bougainville en de geur van rijpe jasmijn. Na een schel ouderwets fluitje, klimmen we verder. Ik stem mijn ademhaling af op de cadans van de trein. Mijn voorhoofd trilt tegen het raam. In de diepte vloeien de huizen en haventjes samen met de schitterende blauwe zee. Wat net nog vlakbij leefde en bewoog is nu veraf, een perfect stilleven in een steeds kleiner wordende baai.

Naarmate Italië nadert worden de huizen smaller en hoger, de gewassen kleurrijker en de velden nauwer. Het lijkt alsof iemand met een grote schaar het ruime en rustige Franse landschap in kleine stukjes heeft geknipt. Zelfs de houten frames voor de druivenstruiken zijn hier hoger. De spichtige stokken staan geduldig te wachten op het moment dat de eerste wijnrank een voorzichtige, krullende arm om hen heen zal slaan.

Als de trein stapvoets de grens passeert, weet ik zeker dat ik iets vergeten ben. Ik controleer mijn paspoort, mijn portemonnee, mijn ticket. Hoe kom ik in hemelsnaam tien dagen zonder Robin door? En hij zonder mij! Max kan hem nooit geven wat ik hem geef: 100% aandacht. Het naambord schuift voorbij. Ventimiglia. Een secondelang overlappen de letters in het raam met mijn bleke gezicht.

‘Het heet een burn-out in het Nederlands,’ vertelde ik Julia.

‘Is dat niet Engels?’

‘Het betekent uitgebrand. Opgebrand.’

‘Ja, ik weet dat het iets met vuur te maken heeft,’ haar stem was koel, ‘maar baby-blues klinkt mooier.’

Mama en ik vinden elkaar meestal moeiteloos in een massa mensen. Mijn hoofd steekt, net zoals dat van papa, als een ovale ballon boven de andere hoofden uit. Doorgaans installeer ik me ergens achteraf en na een tijdje komt mama’s bos rode krullen als een speedboot op me afstevnen. De armen altijd wijd geopend en met een grote glimlach op haar vollemaansgezicht. Het vliegveld in Genua is klein. Het zou gemakkelijk moeten zijn.

‘Dag schat!’ Eerst signaleer ik een man met een oranje band rond zijn arm. Daarna pas word ik mama gewaar in de rolstoel die hij voor zich uit duwt. Ze strekt haar rechterarm naar me uit. Met haar linker omklemt ze twee fluorescerende roze metalen krukken. Haar ogen sprankelen. Ze staat op en omhelst me. Haar haar kriebelt tegen mijn kin.

‘Schrik niet,’ zegt ze alsof ik iets gezegd heb, ‘ik kan goed lopen, hoor.’

Ze houdt me op armlengte en bekijkt me ‘mmmm’, omhelst me nog een keer en geeft me een luide zoen op mijn wang.

‘Deze dingen zijn echt een uitkomst,’ ze begint rap op haar krukken richting uitgang te lopen. Ik doe snel mijn rugzakje om en volg met een koffer aan iedere hand.

‘Vertel eens, hoe is het met de kleine?’ We zitten in het restaurant van het Stazione Marittima te lunchen. ‘Hulde hij toen je vertrok?’

‘Nee, ik hulde.’

Ze neemt me onderzoekend op.

‘Maar Julia is een schat,’ vervolg ik gauw. ‘Overdag zit Robin goed bij haar en Max is er iedere avond.’

Mama schudt haar hoofd.

‘Dat je zo ver weg moet wonen,’ begint ze. ‘Als je thuisgebleven was hadden we hem gewoon bij Elsje gelaten.’

‘Thuis?’ Ze corrigeert zich snel en tikt op mijn hand. ‘Wij gaan heerlijk genieten. Ik heb er zó naar uitgekeken om je eens voor mij alleen te hebben. O, die rolstoel,’ giechelt ze. ‘Ik dacht: waarom niet? Dan word ik begeleid van vliegveld naar vliegveld. Want het is moeilijk lopen, hoor. Het doet nog steeds zo’n pijn als ik mijn knie buig.’

Ze rolt haar broekspijp op, toont me de littekens en herhaalt de exacte woorden van de chirurg, de commentaren van de verpleegsters, de raad van tante Mieke die een soortgelijke operatie heeft gehad en er niet zo gemakkelijk van af is gekomen. Maar goed dat zij zelf altijd zo sportief geweest is, meldt ze met glanzende ogen. Ga gerust op reis, mevrouw, had de jonge vrouwelijke arts gezegd. Zo’n aardig mens was het. ‘Jong nog, jonger dan jij,’ lacht ze. ‘Zo iemand als u heb ik nog nooit meegemaakt, die zo sportief is voor haar leeftijd. En er komen hier wat mensen over de vloer, mevrouw, dat kan ik u verzekeren.’

‘Hoe is het met pa?’

Ze kijkt alsof ik haar uit een droom haal. Ze schuift haar benen terug onder het tafeltje en strijkt met een hand door haar haar.

‘Met hem gaat het goed. Hij heeft het druk in de praktijk, natuurlijk.’ Ze zucht. ‘Eén notaris is niet genoeg. Het dorp wordt steeds groter.’

‘Hoe is het met zijn schouder?’

‘Ach, het gaat zoals altijd. Niets bijzonders. Hij werkt te hard, dat is alles.’

Mijn vader met zijn lange lijf en kromme rug. Altijd bereid een luisterend oor en helpende hand te bieden aan de mensen in het dorp. De stapel boeken naast zijn stoel wordt hoger en hoger omdat hij nooit de tijd vindt om te lezen.

‘Is hij niet aan vakantie toe?’

Mama giechelt.

‘Hij heeft toch vakantie nu ik er niet ben.’ Ze opent het menu, kijkt er even naar en schuift de kaart over de tafel naar mij toe.

‘Vertaal eens eventjes, Bea.’

Vanbuiten doet het Stazione Marittima van Genua klassiek aan. Een statig, zandkleurig gebouw met een groen gazon voor de ingang. Vanbinnen is het strak en koel. Naast ons tafeltje staat een boomhoge cactus met witte kiezels in een vierkante granieten pot. De geluiden van het restaurant verzamelen zich onder de koepel van het hoge, glazen plafond. De rinkelende borden, het kletterende bestek, de melodieuze orders van de Italiaanse obers en de gesprekken van de andere gasten lijken om ons heen op te stijgen om daarna versterkt weer op ons neer te dalen. Mama’s stem klinkt schrill en hoekig. Haar woorden met de Nederlandse intonaties raken me als felle hagelstenen. Ik compenseer door zo zachtjes mogelijk te spreken en zo min mogelijk te zeggen. Dit maakt haar juist uitbundiger. Met nog meer elan vergelijkt ze de Liguriaanse piattos die ik van de kaart vertaal, met een soortgelijk gerecht in Groningen. Zou ze zich niet bewust zijn van het galmen van haar stem? Mama staat het liefste op een podium, met alle schijnwerpers op haar gericht. Een zonnebloem die draait naar waar de aandacht is. De omstandigheden die mama nodig heeft om tot bloei te komen, zouden mij zonder meer verschroeien. Thuis weten we dat haar shows niet echt de moeite waard zijn om opgevoerd te worden, maar omdat het onze zorgzame moeder is die de hoofdrol speelt, doen we net alsof we de voorstelling nog nooit zagen.

Mijn broer, mijn zus, mijn vader en ik zijn stilzwijgend overeengekomen om onze moeder te vleien. We luisteren naar haar verhalen. We geven haar bemoedigende knikjes. We fluisteren haar de vergeten woorden toe als ze de draad kwijt is. Aan het einde klappen we allemaal heel hard. Gegeneerd en opgelucht.

Even lijkt het erop alsof ik een rol toebedeeld heb gekregen in haar monoloog van vandaag. Mama praat over mij. Dat ik steeds dunner word en zoveel huil tegenwoordig. Dat ik niet toekom aan schilderen. De informatie heeft ze van mijn zus. Al had ze het zelf ook in de gaten natuurlijk. Mijn stem aan de telefoon is zo mat, en volgens pa praat ik nooit meer over mijn werk. De manier waarop ze me over tafel ongerust aankijkt en ook het feit dat ze het onderwerp meteen ter sprake brengt, ontroert me. Wat ga ik haar vertellen? Ze strekt haar hand naar me uit. Ik knijp erin. Als ze weer wil gaan praten ben ik haar voor.

‘Maak je niet ongerust, mam, ik heb wat tijd nodig, dat is alles.’

Maar zo gemakkelijk kom ik er niet vanaf. Ze neemt haar hand terug en gaat rechter zitten. Voor haar was het moederschap ook heus niet altijd gemakkelijk, begint ze. Nooit eens tijd voor haarzelf. De aanhoudende bezorgdheden over onze gezondheid en ons schoolwerk om er slechts een paar te noemen. Het is een hele verantwoordelijkheid om kinderen groot te brengen.

‘Niemand kan je van tevoren zeggen hoe buitengewoon zwaar dat is,’ gaat ze verder. ‘Zelfs je eigen moeder niet. En daarnaast was er natuurlijk het huiswerk. Ik had niemand die af en toe kwam poetsen, zoals bij jou. Dan nog de boodschappen, het koken en pa die er altijd netjes en verzorgd moest uitzien.’

Ze zwijgt even en leunt terug in haar stoel. Ze richt haar blik op een plek ver achter me, alsof daar plotseling een prachtig

beeld verschijnt. Ik weet al wat er komen gaat. Met een diepere stem gaat ze verder.

‘Het moeilijkste van alles was mijn zwemcarrière natuurlijk. Die heb ik moeten opgeven voor jullie,’ ze wijst met een vinger naar me. ‘Voor jou en voor Helen en voor Bart.’

In de stilte die valt, word ik de kakofonie van andere stemmen om ons heen gewaar. Strak Frans, rap Spaans en toeristen-Italiaans. Verderop aan een tafeltje zitten twee jonge stellen. De huid van de vrouwen is wit, ze dragen korte rokjes. De mannen zijn gekleed in wijde shorts en T-shirts in schreeuwende kleuren. Ze hebben ieder een hamburger en drinken het bier uit de flesjes. Als ik mijn hoofd terugdraai zit mama met haar hand onder haar kin naar mij te kijken.

‘Bea,’ ze klinkt geërgerd, ‘práát toch eens tegen me.’

Ik haal mijn schouders op.

‘Ik heb tijd nodig, mam,’ ik leun weer in mijn stoel. ‘En ruimte! Ik kan niet denken als jij de hele tijd praat.’

Mama’s ogen worden groot en verkleinen zich meteen daarna tot spleetjes. Met op elkaar geklemde lippen haalt ze de tickets uit haar handtas.

‘We gaan.’

De hut van ons schip, *The Integrity*, is kleiner dan de foto’s op de website beloofden. In het halletje is aan de rechterkant een deur naar de badkamer. Links is een open ruimte met planken en een hangkast. Als je de hut instapt, is er aan beide kanten een bed met een meter ruimte in het midden. Verderop links een toilettafel en aan de rechterkant een laag tafeltje en twee kuisstoeltjes, vastgeschroefd aan de vloer. Aan het einde is een diepe vensterbank met een langwerpige raam, nauwelijks boven zeeniveau.

Mama heeft amper gesproken sinds we het restaurant verlieten. In de rij voor de ticketcontrole bracht ze regelmatig

haar hand naar haar voorhoofd. Nu ligt ze met gesloten ogen op het rechter bed. Ik zit in een van de stoelen en kijk naar de deinende rode kiel van de boot naast de onze. Het is stil. Af en toe zijn er stemmen op de gang. Als ik mama zachtjes hoor snurken open ik mijn koffer. Tussen de gekleurde omslagdoeken vind ik het harde fotolijstje vrijwel meteen. Robins ogen zijn groot en donker. Die van Max blauwer dan de zee. Ach Max, waar zijn we elkaar kwijtgeraakt? Op deze foto kijk je naar me. Is je blik open, warm, nieuwsgierig. Vroeger zag je me, Max. Ik zet het lijstje op de vensterbank. Als mijn eigen koffer leeg is, open ik die van mama. Haar kleren liggen netjes opgevouwen en gestreken in stapeltjes. T-shirts bij T-shirts, broeken bij broeken. Ik haal ze er voorzichtig uit en leg ze net zo in de kast. De bonte bloezen hang ik op. Mama's kruiswoordboekjes leg ik naast mijn eigen stapeltje boeken op de smalle tafel met de spiegel. De hut lijkt plots nog kleiner. De boeg van de rode boot weerspiegelt de grillige bewegingen van het water in de haven. Mama's ademhaling is diep en regelmatig.

Op het hoogste dek van het schip ruikt het naar verf, motorolie en zee. Buiten adem van het traplopen steek ik het groene tennisveld over naar de reling. Beneden op de kade is geroep over en weer. Werklieden hijsen kratten vol groenten op pallets, die door een kraan weer aan boord gehesen worden. Kleine wagentjes met proviand rijden af en aan. Meeuwen vliegen krijsend rond en strijken neer op de containers verderop. Een paar mannen in scheepsuniform hangen rond bij de passagiersingang. Uit de luidsprekers galmt een aankondiging in alle talen; bezoekers worden vriendelijk verzocht het schip meteen te verlaten. Ik krijg het plotseling benauwd. Tien dagen met mama! Haar uitbundige energie en al dat gepraat. Zou ik nog terug kunnen? Ik herinner me de urgentie in de woorden van Max. Er moet iets gebeuren. Ik trek het zo niet langer. Zijn

afstandelijke blik. De klamme, zware hand die op mijn borst drukt. Wat wil jij nu eigenlijk, Bea?

Over het dek schettert een vrolijk melodietje. In de diepte maakt het schip zich langzaam van de kade los. Een onzichtbare hand hijst de dikke kabel traag aan boord en de laatste verbinding met het land verdwijnt in de romp van het schip. Het brede Stazione Marittima wordt geleidelijk aan onbeduidender. Het ligt als een drempel aan de voeten van de bebouwde heuvels wanneer de gigantische haven van Genua ons eindelijk uit haar halve cirkel loslaat.

Max zou ervan genieten om de wereld te zien vanaf zee. Ik draai mijn gezicht naar het westen. Ze zijn nu aan het eten. Robin in zijn hoge stoel en Max die tussen de tafel en de keuken heen en weer loopt. Kijk uit! wil ik roepen. Niet zo dichtbij met die hete thee. Een wolk schuift voor de ondergaande zon. Vanaf zee steekt een koude bries op. Ik ril en ga naar binnen.

Zachtjes duw ik de zware deur van onze hut open. Ritmisch gesnurk komt me tegemoet. Ik raap de gekleurde folders in het halletje op en bekijk de cruise-agenda van vandaag. Een welkomstgroet voor de kinderen met Mini de clown, een Heilige Mis in de kapel, een zonsondergangcocktail op het buitendek, welkom-aan-boord-dansfeest, casino, cinema. Een *cheek-to-cheek*-dansfeest in de Sunset Lounge, een *sail away*-dans in de Aphrodite Lounge. Om middernacht is er een *midnight buffet* en daarna nog meer dansen in weer andere zalen. Het fotolijstje trilt op de vensterbank. Het is zeker zo'n twee jaar geleden dat ik voor het laatst ging dansen. Voordat Robin er was gingen we iedere week naar de film.

Max en ik hebben afgesproken deze tien dagen zo min mogelijk met elkaar te bellen. Op die manier wordt Robin niet steeds aan mij herinnerd. De echte reden, die geen van ons

beiden uitspreekt, is dat een gesprek voeren met de dag moeilijker wordt. We zitten gevangen in een stroming die ons, tegen onze eigen wil, steeds verder uit elkaar drijft. Elke poging die we doen om de ander te naderen, heeft een averechts effect. Mama's vriendin viel op het laatste moment uit en we grepen deze reis aan als een kans, een time-out. Om onafhankelijk van elkaar na te denken over onze toekomst samen.

'Dus ik moet weer met een plan komen?' klaagde ik.

'Jij bent degene die niet tevreden is.'

'Jij bent toch ook niet meer gelukkig?'

Max haalde zijn schouders op.

'Mijn plannen zijn nooit goed genoeg. Ik weet niet meer wat jij wilt, Bea.'

'Verandering!'

Daar had hij niet van terug. Voor hem is alles goed zoals het is. Hij wordt niet leeggezogen, uitgeperst, gebruikt! Hij heeft een leven!

Ik open een nieuw document op mijn laptop. Mijn vingers raken het toetsenbord als kogels. Dag 1. Genua. MIJN PLAN! Achter me draait mama zich om in haar bed. Even later hoor ik haar weer rustig ademen. Ik staar naar het blanke scherm.

Weet jij het nog? Sluit je ogen en stel je voor dat je weer drie jaar oud bent. Je ligt in je bed, in je kinderkamer. Het is er pikdonker. Of brandde er nog een lampje? Het is stil. Je denkt er niet eens over na; je mond opent zich en je hoort je eigen stem in het donker: 'Mama'. Er gebeurt niets, je probeert het nog eens, wat harder nu: 'Mama!' Je blijft stil liggen om haar zo snel mogelijk te horen, maar je hoort haar niet. Je verzamelt je krachten, zit nu rechtop in bed, 'MAMA!' Dit moet ze toch horen? Nee. Je gaat weer liggen. Je ogen zijn wijd open. Misschien draai je je op je zij en begin je zachtjes te huilen. 'MAMA!' roep je nog een laatste keer, kort en kwaad. En dan hef je je op je elleboog want je hoort

de deurklink van je moeders slaapkamer. Daar komt ze, haar voetstappen in de gang. Als ze de deur opent, valt er een bundel licht met haar profiel je kamer binnen. 'Wat is er, schat?' Je strekt je armen uit. Zij neemt je op haar schoot, slaat allebei haar armen om je lijfje en wiegt je zachtjes heen en weer. Heen en weer. Heen en weer.

Tegelijkertijd met de hand op mijn schouder voel ik de harde tafel tegen mijn voorhoofd.

'Wat doe je, schat?' Mama's stem is zwak.

Ik hef me op en klik het scherm tot leven. MIJN PLAN! staat er in het Nederlands. *Mon chéri. Je t'écris de la mer* heb ik eronder geschreven. Verder niets. Wanneer noemde ik hem voor het laatst *chéri*?

'Ik schrijf aan Max,' ik draai me naar haar toe. 'Hoe voel je je?'

Mama gaat op het randje van haar bed zitten, zucht en schudt haar hoofd.

'Het wordt niets meer vanavond, Bea.'

Ik wend mijn ogen van haar af. Buiten is het donker. De boot is nu op volle zee. Het fotolijstje is naar de linkerhoek van de vensterbak gegleden en ligt half tegen het raam. Mijn stoel beweegt en trilt met de motoren mee. Ik ben een lege schommel die heen en weer gezwierd wordt door de wind.

'Ga jij er niet even uit?'

Ik aarzel.

'Ik wil Max schrijven.'

Help me, *mon chéri*. Word weer wie je was. Kijk me aan als op die foto. Luister naar me.

'Doe het morgen toch.' Als ik niet antwoord dringt ze aan: 'Er is hier vast een leuke bar met livemuziek.'

In de spiegel in de lift naar boven lijk ik klein en onvolledig, zonder Max of Robin naast me. Bij de receptie vertelt een van de Italiaanse bemanningsleden in gebroken Frans welke excursies The Integrity organiseert. De klanken rollen uit zijn mond met een ongepaste lange nasleep voor de korte Franse woorden. Iedere keer als hij een woord niet weet, gaat zijn stem door in een lang gerekt 'eeeeeeh'. Alsof hij bij het typen dezelfde toets houdt ingedrukt.

Een lange vrouw staat voor de balie. Haar haar is donkergrijs en kort. Ze draagt een witte jurk van bewerkt linnen. Een sjaal met warm gekleurde Mexicaanse motieven hangt over haar linkerschouder en past perfect bij de donkerrode leren sandalen. Haar hele aandacht is bij de druk gesticulerende man met de blauwe stropdas met het MSG-logo. Als hij ophoudt met praten, buigt ze haar hoofd een beetje naar hem toe.

'Wat is een *tempio*?' Haar stem is laag, geduldig.

'*Un tempio*? Eeeeeh,' hij wrijft over zijn kin en kijkt om zich heen alsof hij verwacht de juiste woorden in de ruimte te vinden.

Ik schraap mijn keel en doe een stap dichterbij. '*Un temple*.'

De vrouw draait zich om. Haar profiel was scherp maar nu is haar gezicht zacht. Als bij een oosterse kat, loopt het spits toe naar de kin. Haar bolle ogen staan ver uit elkaar boven hoge jukbeenderen en zijn dik omrand met kohl. Ze heeft brede, rood gestifte lippen. Het lijkt alsof haar hoofd alleen en eenzaam hoog boven de wereld staat. Boven de man. Boven mij. Een oud geworden Nefertiti.

'*Mais oui, un temple, bien sûr*.' De lijnen rond haar mondhoeken verdiepen zich als ze glimlacht. Ze knikt een kort bedankje naar de receptionist en doet een stap in mijn richting.

'*Vous êtes Française?*'

'Nederlands. Ik woon in Frankrijk.'

'Uw Frans is perfect,' constateert ze.

'U heeft pas twee zinnen gehoord,' lach ik verlegen.

‘Drie!’ Ze steekt haar hand naar me uit. ‘Kiki. *Enchantée.*’

Als bij afspraak lopen we samen verder in de richting van de muziek. We komen uit bij een lounge met eilandjes van tafels en stoelen en een groot podium aan het einde. Het plafond en sommige van de wanden zijn behangen met vlak vullende spiegels. Stellen zwieren over de dansvloer. *Aphrodite Lounge* staat er in grote gouden letters boven de dubbele open deuren. We nemen plaats in donkerblauwe pluchen stoelen zo ver mogelijk van de dansers vandaan.

‘Ik versta wel Engels, hoor,’ zegt Kiki als we onze drankjes besteld hebben, ‘maar ik hou er niet van om in een vreemde taal te praten. Ik voel me meteen zo onzeker. Heeft u dat niet?’

Ik denk nog na over haar vraag als ze al verder praat.

‘Ik ben zo blij dat er iemand aan boord is met wie ik gewoon Frans kan praten. Als het u niet hindert?’

‘Natuurlijk niet.’

Ze glimlacht dankbaar.

Nog voordat de ober terugkomt met zijn dienblad kent Kiki de grote lijnen van mijn leven. Ik woon al zeven jaar in Nice en heb een zontje dat Frans en Nederlands spreekt. Vroeger, in Nederland, had ik een eigen kunststudio en stelde ik regelmatig mijn werk tentoon. Met een schuin hoofd en oprechte ogen luistert ze naar wat ik zeg. Haar rustige ogen kalmeren me en sporen me aan om te praten.

‘Reist u alleen?’ vraag ik.

Ze neemt haar Cuba Libre van tafel en duwt met het plastic stokje de citroen naar de bodem.

‘Ja,’ ze houdt haar ogen op het glas. ‘Ik moet wat overdenken. Ik wilde even weg uit mijn dagelijkse leven, weet u wel.’

Ze neemt een slok en rilt. Ik vraag me af wat dat dagelijkse leven inhoudt. Op een heel andere toon vervolgt ze:

‘Al die activiteiten op deze boot! Was u ook net in de bioscoop?’

‘Nee.’ Ik was op het bovendek, bij Robin en Max.

Kiki buigt zich naar me toe.

‘*Indecent proposal.*’

‘*Excusez?*’

‘Een oude film met Robert Redford. Een vrouw krijgt een miljoen dollar aangeboden om een nacht met Robert Redford door te brengen.’

Ik neem mijn glas van het tafeltje. ‘Ah, die film heeft u net gezien?’

Ze knikt en lacht zachtjes.

‘Nou, ik zou het wel weten,’ ze trekt haar lange benen onder zich in en nestelt zich in de leunstoel. De bruine, tengere vingers met de zilveren ringen strelen de pluchen leuning. Haar ogen zijn gericht op de dansende paren. Ze heeft kraaienspootjes bij haar ogen, de huid van haar lange hals plooit. Hoe oud zou ze zijn? Eind zestig, begin zeventig? Ouder?

‘Voor mij zou hij waarschijnlijk minder dan een miljoen bieden,’ zegt ze opgewekt alsof ze mijn gedachten raadt.

‘U dan? Zou u het doen voor een miljoen dollar?’

Ik zet de kersenlikeur ongeproefd terug.

‘Ik weet het niet.’

‘Wat zou u te verliezen hebben?’

‘Vroeger had ik het wel gedaan. Maar nu, ik heb een man en kind!’

‘Dat kind is niet zo erg. De man is het probleem.’ Ze lacht. ‘Daar gaat die hele film ook over. Is het niet ongelofelijk dat er zoveel heisa gemaakt wordt over een nachtje seks? Je mag altijd alles met iedereen doen: eten, drinken, dansen, lachen. Behalve vrijen, dat is streng verboden.’

Ze neemt nog een slok.

‘U houdt er wel een vrijgevochten mening op na,’ zeg ik vriendelijk.

Mama is jonger dan Kiki, maar denkt daar anders over. Net zomin als je je gedachten deelt met iedereen, deel je je lichaam niet met de eerste de beste. Op mijn zeventiende leek dat eerste me moeilijker dan het tweede. Na het delen van je lijf was je lijf nog steeds van jou. Door je gedachten te delen gaf je de ander iets wat je nooit meer terug zou krijgen. Dat was pas echt intiem. Ik neem mijn glaasje van tafel.

‘Die opvatting had ik ook niet altijd hoor,’ zegt Kiki alsof het een prestatie is. ‘Pas sinds zo’n vijfendertig, veertig jaar.’

Ik grinnik en neem mijn eerste slokje. De kersenlikeur smaakt zoet en zwaar, en is een beetje lauw. Ik hou het spul in mijn mond totdat het pijn doet aan mijn tanden. Als ik doorslik, zakt het warm via de leegte in mijn borst, recht naar mijn buik.

‘Mag ik u wat vragen?’ Kiki gaat rechtop zitten en aarzelt.

‘Natuurlijk,’ moedig ik haar aan.

‘Heeft u in uw studie ook met fotografie gewerkt?’

‘Een beetje.’

‘Ach, het doet er eigenlijk ook niet toe,’ ze wuift met haar hand. ‘Ik vroeg me af of ik u wat foto’s zou mogen laten zien. Niet nu. Over een paar dagen.’

‘Bent u fotografe?’

‘Nee, nee,’ ze aarzelt weer. ‘Misschien is het een vreemd verzoek, er horen geen vragen bij.’

‘Geen vragen?’

‘Bij de foto’s die ik u laat zien. Er hoort een verhaal bij...’ Ze kijkt nu naar het tafeltje met onze glazen erop en zoekt naar woorden. ‘Het verhaal kan ook geen commentaar of vragen verdragen. Er hoeft alleen gekeken en geluisterd te worden. Zoudt u me dat plezier willen doen? Het kijken in ieder geval...’ Haar blik is open en direct.

‘Natuurlijk,’ zeg ik zacht. ‘Dat spreekt toch vanzelf.’

Ze lacht opgelucht. Wat een vreemd verzoek.

‘U bent ideaal ervoor,’ legt ze uit.

‘U kent me net,’ werp ik voorzichtig tegen.

‘U kunt luisteren. U probeert het te verbergen maar liever praat u niet over uzelf. U wilt anderen aan het woord laten. Ik merk het als ik u iets vraag.’

Ze zwijgt abrupt. Haar blik is indringend. Ik voel me plotseling ongemakkelijk, alsof ik niets voor haar verbergen kan.

‘U bent ideaal,’ zegt ze weer.

‘Waarvoor?’

‘Om iets mee te delen, zonder dat er hardop geoordeeld hoeft te worden.’

Ik laat haar woorden tot me doordringen.

‘In dat geval, wat is het doel van het delen?’

‘De opluchting,’ ze antwoordt snel. ‘Door dingen te delen geven we ze weg, raken we ze gedeeltelijk kwijt.’

‘Wilt u die dingen aan mij geven?’

‘Beslist niet,’ zegt ze fel.

‘Dus u bent de enige die er baat bij heeft.’

‘Baat?’

‘Bij het delen.’

Ze denkt even en glimlacht. ‘Ja,’ ze leunt terug in haar stoel.

Wat een bizar gesprek.

‘Voor u is het input. U kunt er iets van leren.’

‘Dat is ook wat waard,’ ik leun ook terug in mijn stoel.

‘Ik kan u en uw moeder eens trakteren op een lunch,’ zegt ze peinzend. ‘In Napels bijvoorbeeld. Om iets terug te doen.’

‘Dat is nergens voor nodig. Ik zei het eerder al. Ik help u graag.’

Ze heeft me nieuwsgierig gemaakt. Waar gaat het allemaal over? De ober haalt de lege glazen op. Kiki kijkt me vragend aan. Ik hef mijn hand op.

‘Mijn moeder, ze heeft migraine.’

‘Natuurlijk,’ Kiki gaat staan. ‘Laten we samen naar de lift lopen.’

Mama zit op de rand van haar bed. Haar gezicht is grijs en er ligt een diepe frons op haar voorhoofd. De gordijnen zijn nog open. Haar bed is doorwoeld. Op het mijne ligt haar geopende toilettaas. Het pakje Imigran erbovenop.

‘Gaat het wat beter?’

‘Het spul helpt.’ Ze glimlacht dapper. Ik ga naast haar zitten en sla een arm om haar heen. ‘Altijd hetzelfde,’ er klinken tranen in haar stem.

‘Het maakt niets uit,’ sus ik, ‘morgen ben je weer de oude.’

Ik geef haar een zoen op haar wang en sta op. Als ze weer licht trek ik het laken en de spreij tot onder haar kin.

‘Slaap nu maar, dat zal je goed doen.’

‘Je bent een schat,’ zegt ze dunnetjes.

Ik zet het lijstje rechtop in de vensterbank. Als het meteen weer naar links schuift leg ik het op mijn bed. Ik sluit de gordijnen, berg mijn laptop op en steek de lader met mijn mobieltje in het stopcontact. Ik loop naar de badkamer. Mama volgt iedere beweging die ik maak. Pas als ik zelf in bed lig en mijn hand naar de lichtknop strek, doet ze haar ogen dicht.

In het donker word ik pas goed het geweld van de golven gewaar. Na iedere golfslag klapt de boot terug op de zee en gaat er een diepe schok door het schip. De muren van de hut kraken. De deur van de badkamer ratelt in het slot. Het is benauwd. Ik overweeg om op te staan en naar het bovendek te lopen, maar dwing mezelf te blijven liggen. Wat wil je nu eigenlijk, Bea? vroeg Max. Het antwoord is simpel: alles. De oude Max, Robin, geen zorgen, tijd voor mijn werk, inspiratie. De optelsom van alles wat ik vroeger had plus Robin. Is dat te veel gevraagd? We

vierden Max' verjaardag twee maanden geleden met ons drieën thuis. Ik had zijn lievelingsgerecht bereid.

'Het had ietsje langer in de oven gekund,' zei hij na de eerste hap.

'Het heeft er vier uur in gestaan!'

'Het gerecht heet *Gigot d'agneau de 7 heures*, Bea. Dat is zeven uur.'

'Mama,' onderbrak Robin ons, 'waarom hebben krokodillen gaten in hun neus?' Hij legde zijn vork neer en keek met een streng gezichtje van Max naar mij.

'Om te ademen, liefje,' legde ik uit. 'Door de neus komt de lucht naar binnen en gaat de lucht er ook weer uit. Probeer eens.' Ik hield mijn hand voor zijn mondje. Hij ademde diep in en uit door zijn neus. Ik trok mijn hand weer weg, hij lachte breed. Max keek me over de tafel verontschuldigend aan.

'Het lam is heerlijk, Bea. Let niet op mij. Ik had een slechte ochtend met dat rotproject. We hebben de presentatie voor de tweede keer moeten uitstellen.'

'Mama,' begon Robin weer, 'waarom hebben giraffen gaten hun neus?'

'Om dezelfde reden, Robin,' zei Max. 'Mama heeft dat zojuist toch uitgelegd?'

'Jij hebt in ieder geval een project.' Stroef verlieten de woorden mijn mond. 'Ik zou willen dat ik er een had.'

Max trok zijn wenkbrauwen samen.

'Dat ligt aan jezelf.'

'Aan mezelf?'

Ik duwde mijn stoel achteruit en liep naar het raam. Het was donker buiten. Rechts liep de weg naar de volgende heuvel. Een slinger van feestelijk oranje lampen die verdween in het niets. Achter me stond Max op van tafel.

'Voorleestijd!' Robins snelle voetjes richting trap. Zijn hoge stemmetje: 'Mama?' Daarna Max: 'Mama komt zo.'

Toen Max even later naar beneden kwam stond ik aan het aanrecht met een pannenspons het vet uit de hoeken van de ovenplaat te schuren. Hij liep direct op me toe en sloeg van achteren zijn armen om me heen.

‘Waar is mijn Bea?’ Ik herkende zijn innige, tedere stem. ‘Mijn felle Bea met haar parfum van olieverf en terpentijn?’

Vroeger zette dit steevast een vrijpartij in gang.

‘Ik mis die Bea,’ fluisterde hij in mijn oor.

‘Ik mis jou ook.’ Ik legde mijn hoofd achterover tegen zijn schouder en liet het water uit de kraan over mijn handen lopen. ‘Ik mis ons, de ons van vroeger.’

Hij duwde zijn gezicht dieper in mijn haar.

‘Wanneer ga je weer met verf knoeien?’ Hij kustte mijn nek. Ik draaide de kraan dicht.

‘Ik weet het niet,’ ik aarzelde, ‘misschien als Robin wat verder is...’

Max liet me zo abrupt los dat ik bijna achterover viel.

‘Robin! Altijd Robin!’

Geschrokken door zijn toon draaide ik me om. Ik zag nu pas hoe bleek hij was, de donkere kringen onder zijn ogen en dat hij nodig naar de kapper moest. Ik liep op hem toe en legde mijn hand op zijn arm. Uit de babyfoon hoorden we Robins stemmetje.

‘Mama! Kom nou!’

Max stond met slappe schouders voor me. Toen ik hem wilde omhelzen pakte hij mijn bovenarmen en hield me van zich af.

‘Mamaaaaa!’ Robins stemmetje, ongeduldiger.

‘Wat is er plotseling?’

‘We moeten praten.’ Max boorde zijn ogen in de mijne. De druk van zijn vingers in mijn armen deed pijn. ‘Er moet iets veranderen, Bea. Ik trek het zo niet langer. Jouw obsessie met dat kind.’

‘Dat kind?’

‘Je bent dezelfde niet meer.’

‘Jawel!’ Ik duwde mijn hoofd tegen zijn schouder. ‘Ik ben wel dezelfde.’

Hij omarmde me. Ik voelde zijn hart kloppen en legde mijn wang tegen zijn trui.

‘Bea toch...’ Max zuchtte. ‘Laat me toe, sluit me niet zo buiten.’

‘Ik sluit je niet buiten!’

‘Mamaaaa!’

Max liet me los, ik snelde de trap op. Robin stond rechtop in zijn bedje. Hij wreef met zijn vuistjes in zijn ogen. Ik tilde hem op.

‘Mahamaaa?’ De compacte warmte van zijn kleine lijfje drukte tegen mijn borst.

‘Hmmm?’ Ik kustte zijn wang.

‘En bijen?’

‘Wat bijen?’ Ik ging zitten in de grote groene stoel. Robin legde zijn hoofd tegen mijn schouder.

‘Hebben bijen ook gaten in de neus?’

Ik drukte hem dichtertegen mijn borst en beet op mijn onderlip. Ik beet en beet.

‘Geen idee,’ fluisterde ik uiteindelijk. De smaak van bloed, lauw op mijn tong.